

# บทที่ 1

## บทนำ

### ความสำคัญของปัญหา

วิกฤตการเงินที่เกิดขึ้นทั่วโลกในช่วงต้นปี พ.ศ. 2552 และความไม่แน่นอนของสถานการณ์ทางการเมืองภายในประเทศไทย ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศไทยหดตัวลง เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ กลุ่มสถาบันการเงินทั้งที่เป็นธนาคารและสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร (non-bank) ต่างให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือลูกค้าในการบริหารจัดการธุรกิจในช่วงเศรษฐกิจตกต่ำ ด้วยการชี้ให้เห็นถึงสาเหตุของปัญหาและให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับเรื่องรายได้และผลกำไรที่ลดลง เพื่อช่วยพัฒนากลยุทธ์ทางการเงินที่จะสามารถช่วยเหลือให้ลูกค้าผ่านพ้นช่วงวิกฤตไปได้โดยไม่เสียหายมากนัก

ความต้องการสินเชื่อในกลุ่มลูกค้าธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีปริมาณลดลง สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจที่ซบเซา เนื่องจากผู้ประกอบการกลุ่มนี้ต่างให้ความสำคัญเกี่ยวกับการรักษาธุรกิจให้เกิดความมั่นคงมากกว่าการขยายกิจการ แต่สำหรับในกลุ่มลูกค้าบุคคล ความต้องการสินเชื่อยังคงมีอัตราเพิ่มสูงขึ้น

ธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลในปัจจุบันต้องเผชิญกับสถานการณ์ท้าทายในการดำเนินธุรกิจ โดยเฉพาะแนวโน้มการชะลอตัวทางเศรษฐกิจของไทย ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการผ่อนชำระสินเชื่อของผู้บริโภคหรือลูกค้าบางกลุ่ม ทำให้ธนาคารพาณิชย์ และกลุ่ม Non-bank ระมัดระวังการปล่อยสินเชื่อส่วนบุคคล รวมถึงการปรับระบบการบริหารความเสี่ยง โดยธนาคารได้ปรับมาตรฐานการให้สินเชื่อให้เข้มงวดขึ้นเพื่อตอบสนองต่อสถานะเศรษฐกิจที่เปราะบาง อาทิ การปรับกฎเกณฑ์คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ เช่น การหันมาจับกลุ่มลูกค้าในสายได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจไม่มากนัก การปรับขึ้นรายได้ขั้นต่ำ เป็นต้น ซึ่งสินเชื่อทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์

ปี พ.ศ. 2552 เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2551 เป็นผลมาจากสถานะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ (ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน), 2552, หน้า 108)

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ถือเป็นผู้นำในธุรกิจลูกค้าบุคคล แม้จะเกิดความผันผวนทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการเมืองในประเทศไทยแต่ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ยังคงรักษาความเป็นผู้นำในการให้บริการในธุรกิจลูกค้าบุคคล โดยมีการพัฒนาตลาดสินเชื่อ พัฒนาบริการ และผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2552 ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) มีส่วนแบ่งในตลาดสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ร้อยละ 30 ของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมด ยอดสินเชื่อรวมของธนาคารไทยพาณิชย์พาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ปี พ.ศ. 2552 มีจำนวน 940,237 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2551 ร้อยละ 2.5 โดยสามารถตรวจสอบได้จากเงินให้สินเชื่อตามประเภทธุรกิจของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ปี พ.ศ. 2552 (ดูตาราง 1 ประกอบ)

#### ตาราง 1

รายงานเงินให้สินเชื่อตามประเภทธุรกิจของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ปี พ.ศ. 2552 (หน่วย: ล้านบาท)

| สินเชื่อตามประเภทธุรกิจ      | 2552    | 2551    | การเปลี่ยนแปลง (%) |
|------------------------------|---------|---------|--------------------|
| ธุรกิจขนาดใหญ่               | 339,894 | 310,721 | 9.4                |
| ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม    | 206,894 | 222,399 | -7.0               |
| สินเชื่อส่วนบุคคล            | 354,322 | 341,557 | 3.7                |
| สินเชื่อเคหะ                 | 218,418 | 208,818 | 4.6                |
| สินเชื่อเช่าซื้อ             | 63,255  | 70,418  | -10.2              |
| สินเชื่อส่วนบุคคลอื่น ๆ      | 72,649  | 62,321  | 16.6               |
| สินเชื่อกลุ่มจัดการทรัพย์สิน | 39,127  | 42,243  | -7.4               |
| รวมเงินให้สินเชื่อ           | 940,237 | 916,920 | 2.5                |

ที่มา. จาก รายงานประจำปี 2552 (หน้า 108), โดย ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน), 2552, กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

จากข้อมูลในตาราง 1 แสดงถึง เงินให้สินเชื่อในธุรกิจขนาดใหญ่มีการขยายตัว ร้อยละ 9.4 จากปี พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นไปตามกลยุทธ์ของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ที่ต้องการเพิ่มส่วนแบ่งในกลุ่มลูกค้าธุรกิจขนาดใหญ่ เงินให้สินเชื่อสำหรับธุรกิจขนาด-กลางและขนาดย่อมมีการให้สินเชื่อในอัตราลดลงร้อยละ 7 จากปี พ.ศ. 2551 เนื่องจาก ภาวะเศรษฐกิจถดถอย ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) จึงต้องเข้มงวดเรื่องเงื่อนไข คุณสมบัติของลูกค้าในการให้สินเชื่อมากขึ้น แต่สำหรับสินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคาร-ไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) มีอัตราการให้สินเชื่อที่เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2551 คิดเป็น ร้อยละ 3.7

จากที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่าธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) มีส่วนช่วยเหลือ กลุ่มลูกค้าบุคคลที่ประสบปัญหาเรื่องรายได้เพื่อให้สามารถผ่านช่วงวิกฤตการเงิน ดังนั้น จึงเป็นที่น่าสนใจในการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อส่วนบุคคล ของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) เพื่อทำให้ทราบถึงสาเหตุ และลักษณะการให้บริการ สินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และทราบถึงปัจจัยที่เป็น ตัวกำหนดปริมาณสินเชื่อส่วนบุคคล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางการให้ สินเชื่อของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ต่อไป

### วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคาร-ไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2547-2552

### ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้จะกำหนดปริมาณการให้สินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารไทยพาณิชย์- จำกัด (มหาชน) จะศึกษาโดยใช้ข้อมูลทศบัญญัติรายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2547 ถึงไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2552 รวม 24 ไตรมาส โดยจะทำการศึกษาตัวแปรที่มี อิทธิพลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

## สมมติฐานของการศึกษา

ปริมาณสินเชื่รวมของธนาคาร ปริมาณเงินฝากรวมของธนาคารในไตรมาสก่อน อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม และปริมาณเงินทุนของธนาคาร มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณสินเชื่ส่วนบุคคลของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

## วิธีการศึกษา

### วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่นำมาใช้วิเคราะห์เชิงปริมาณเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ประเภทอนุกรมเวลา (time series data) รายไตรมาสระหว่างปี พ.ศ. 2547-2552 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้โดยธนาคารแห่งประเทศไทย และข้อมูลจากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

### การวิเคราะห์ข้อมูล

**วิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis)** เป็นการวิเคราะห์ลักษณะของธุรกิจการให้บริการสินเชื่รวมของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และปัจจัยที่มีผลต่อการให้สินเชื่ประเภทส่วนบุคคลของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

**วิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis)** เป็นการนำตัวแปรต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการให้สินเชื่ส่วนบุคคลของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) มาสร้างแบบจำลองทางเศรษฐมิติ เพื่อใช้อธิบายถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรในสมการ (functional relation) และทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรจากแบบจำลองโดยวิธีการทางเศรษฐมิติในรูปของสมการถดถอยเชิงซ้อน (multiple linear regression)

## แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

แบบจำลองที่นำไปทำการทดสอบสมการถดถอยด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares--OLS) ดังนี้

$$PL_t = a_0 + a_1OL_t + a_2OS_{t-1} + a_3INT_t + a_4EQ_t$$

กำหนดให้

$PL_t$  = ปริมาณสินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) (ล้านบาท)

$OL_t$  = ปริมาณสินเชื่อรวมของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) (ล้านบาท)

$OS_{t-1}$  = ปริมาณเงินฝากรวมของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ไตรมาสก่อน (ล้านบาท)

$INT_t$  = อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) (ร้อยละ)

$EQ_t$  = ปริมาณเงินทุนของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) (ล้านบาท)

## นิยามศัพท์เฉพาะ

สินเชื่อส่วนบุคคล หมายถึง สินเชื่อที่ให้แก่นบุคคลทั่วไป โดยมีวัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อเพื่อซื้อ/สร้าง/ซ่อมแซมบ้านทาวน์เฮาส์ อาคารพาณิชย์ อาคารชุด หรือแฟลต และอาคารพาณิชย์เพื่อยู่อาศัย เพื่อการศึกษา เพื่อการเดินทาง และการท่องเที่ยว และเพื่อการเดินทางไปต่างประเทศ

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ หมายถึง ผลตอบแทนหรือจำนวนเงินที่ผู้กู้ต้องชำระคืนให้แก่ผู้ให้กู้โดยสัญญาว่าจะชำระคืนเต็มมูลค่าในวันที่ครบกำหนดในอนาคตที่ตกลงกันไว้ในอัตราค่าไรต่อหน่วยขั้นต้น ในการดำเนินงานของธนาคารย่อมต้องการกำไรจากการดำเนินงาน เพื่อให้ธนาคารสามารถดำเนินการต่อไปได้ มีความมั่นคงและเป็นที่น่าเชื่อถือแก่ประชาชน

## ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาจะทำให้ทราบลักษณะการให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และทราบถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดปริมาณสินเชื่อส่วนบุคคลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์และกำหนดแนวทางการให้สินเชื่อของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ต่อไป